

1. Ούλωφ Πάλμε & Επάφου & Χρυσίππου 1
Ζωγράφου, ☎ 210 74 88 030
2. Φανερωμένης 13
Χολαργός, ☎ 210 65 36 551
www.en-dynamei.gr

Κριτήριο Αξιολόγησης στη Χημεία Γ' Λυκείου
ΤΜΗΜΑΤΑ ΓΧ0, ΓΧ1, ΓΧ2, ΓΧ3, ΓΧ5, ΓΧ6

Ημερομηνία: 8 Ιανουαρίου 2017

ΘΕΜΑ Α

Στις ερωτήσεις **A1** έως και **A5** να γράψετε στο τετράδιό σας τον αριθμό της ερώτησης και δίπλα το γράμμα που αντιστοιχεί στη σωστή απάντηση.

- A1.** Ο αζιμουθιακός κβαντικός αριθμός καθορίζει:
- α.** τον προσανατολισμό του ηλεκτρονιακού νέφους.
  - β.** το μέγεθος του ηλεκτρονιακού νέφους.
  - γ.** το σχήμα του ηλεκτρονιακού νέφους.
  - δ.** την ιδιοπεριστροφή του ηλεκτρονίου.

Μονάδες 5

- A2.** Ποια από τις παρακάτω ηλεκτρονιακές δομές ανταποκρίνεται στη θεμελιώδη κατάσταση του ${}_{28}\text{Ni}$;
- α.** $\text{K}^2 \text{L}^8 \text{M}^{18}$
  - β.** $\text{K}^2 \text{L}^8 \text{M}^{10} \text{N}^8$
  - γ.** $\text{K}^2 \text{L}^8 \text{M}^{17} \text{N}^1$
  - δ.** $\text{K}^2 \text{L}^8 \text{M}^{16} \text{N}^2$

Μονάδες 5

- A3.** Ποια από τις ακόλουθες ενώσεις είναι ιοντική, και για το pH υδατικού της διαλύματος 0,1 M ισχύει, στους 25°C, η σχέση $7 < \text{pH} < 13$;
- α.** NaNO_3
  - β.** CH_3COONa
  - γ.** NH_3
  - δ.** NaOH

Μονάδες 5

- A4.** Ποια απ' τις παρακάτω αντιδράσεις **δεν** είναι οξειδοαναγωγική;
- α.** $\text{CaCO}_3 \rightarrow \text{CaO} + \text{CO}_2$
  - β.** $\text{H}_2\text{O}_2 + 2\text{HI} \rightarrow 2\text{H}_2\text{O} + \text{I}_2$
  - γ.** $\text{SO}_2 + 2\text{HNO}_3 \rightarrow \text{H}_2\text{SO}_4 + 2\text{NO}_2$
  - δ.** $2\text{FeCl}_3 + \text{SnCl}_2 \rightarrow 2\text{FeCl}_2 + \text{SnCl}_4$

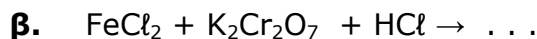
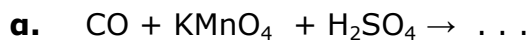
Μονάδες 5

- A5.** Για την αμφίδρομη αντίδραση $\text{A(s)} + \text{B(g)} \rightleftharpoons 2\text{Γ(g)}$ η σταθερά ισορροπίας K_c έχει τιμή ίση με 2 στους 20°C και τιμή ίση με 50 στους 80°C. Η αντίδραση προς τα δεξιά είναι:
- α.** θερμικά ουδέτερη.
  - β.** εξώθερμη.
  - γ.** ενδόθερμη.
  - δ.** δεν μπορούμε να βγάλουμε συμπέρασμα.

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ Β

B1. Να μεταφέρετε στο τετράδιό σας σωστά συμπληρωμένες τις παρακάτω χημικές εξισώσεις:

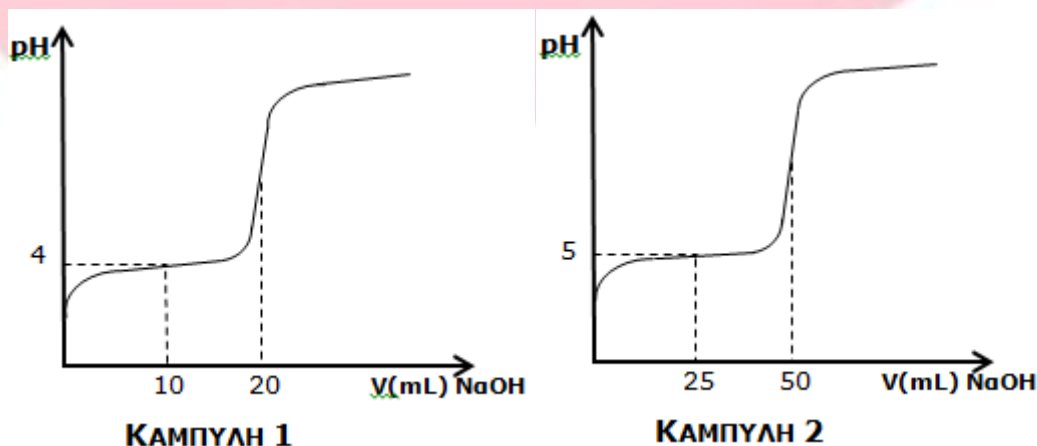
Μονάδες 4

B2. Να αντιστοιχίσετε κάθε οξύ της στήλης Α με τη συζυγή του βάση της στήλης Β:

A	B
α. HSO_4^-	1. NH_3
β. HSO_3^-	2. H_2SO_4
γ. NH_4^+	3. NH_2^-
δ. NH_3	4. SO_4^{2-}
	5. SO_3^{2-}

Μονάδες 4

B3. Δύο υδατικά διαλύματα Δ1 και Δ2 που περιέχουν αντίστοιχα CH_3COOH ($K_a=10^{-5}$) και HF , ογκομετρώνται με πρότυπο διάλυμα NaOH . Οι καμπύλες (1) και (2) αποδίδουν τις δύο καμπύλες ογκομέτρησης με τυχαία σειρά.

Ποια καμπύλη αντιστοιχεί στο CH_3COOH και ποια στο HF ; (μονάδες 2)
Να αιτιολογήσετε την απάντησή σας (μονάδες 3) και να βρείτε την τιμή της K_a για το HF ; (μονάδα 1) (Αριθμητικοί υπολογισμοί δεν είναι απαραίτητοι)
Με ποιο γυάλινο σκεύος μετράται ο όγκος του ογκομετρούμενου και με ποιο ο όγκος του πρότυπου διαλύματος; (μονάδες 2)

Μονάδες 8

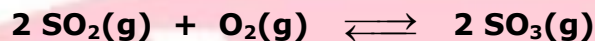
B4. Δίνεται το στοιχείο ${}_{33}\text{As}$ (αρσενικό).

- α.** Να γράψετε την ηλεκτρονιακή του δομή (υποστιβάδες). Σε ποια περίοδο και ομάδα του περιοδικού πίνακα ανήκει; (μονάδες 3)
- β.** Ένα από τα ηλεκτρόνια της εξωτερικής στιβάδας του As έχει τετράδα κβαντικών αριθμών $(4, 1, -1, -\frac{1}{2})$. Να γράψετε τις τετράδες κβαντικών αριθμών για τα υπόλοιπα ηλεκτρόνια της εξωτερικής του στιβάδας. (μονάδες 4)
- γ.** Πόσα ακόμα στοιχεία της περιόδου στην οποία ανήκει το As έχουν τον ίδιο αριθμό μονήρων ηλεκτρονίων με αυτό; Να γράψετε τις ηλεκτρονιακές δομές των στοιχείων αυτών. (μονάδες 2)

Μονάδες 9

ΘΕΜΑ Γ

Αέριο μίγμα που αποτελείται από **12 mol** SO_2 και **6 mol** O_2 εισάγεται σε κενό κλειστό δοχείο όγκου **$V_1=2 \text{ L}$** και, σε σταθερή θερμοκρασία θ , πραγματοποιείται η αμφίδρομη αντίδραση:

Η χημική ισορροπία αποκαθίσταται μετά από **10 min** και διαπιστώνεται ότι τότε στο δοχείο περιέχεται **SO_3** σε συγκέντρωση **4 M**.

Γ1. Να υπολογίσετε την απόδοση της αντίδρασης και την τιμή της σταθεράς ισορροπίας K_c στη θερμοκρασία θ .

Μονάδες 6

Γ2. Να υπολογίσετε τη μέση ταχύτητα της αντίδρασης από την έναρξη μέχρι την αποκατάσταση της χημικής ισορροπίας, καθώς και τη μέση ταχύτητα σχηματισμού του SO_3 για το ίδιο χρονικό διάστημα.

Μονάδες 4

Γ3. Το μίγμα της ισορροπίας μεταφέρεται σε δοχείο όγκου **V_2** . Όταν αποκαθίσταται και πάλι ισορροπία σε θερμοκρασία θ , διαπιστώνεται ότι οι ποσότητες των SO_2 και SO_3 είναι ίσες μεταξύ τους. Να υπολογίσετε τον όγκο V_2 .

Μονάδες 8

Γ4. Πόσα mol O_2 θα έπρεπε να προστεθούν στο μίγμα της αρχικής ισορροπίας (αυτού που περιέχεται στο δοχείο όγκου 2 L), σε σταθερή θερμοκρασία θ , ώστε η συγκέντρωση του **SO_3** να γίνει **5 M**;

Μονάδες 7

ΘΕΜΑ Δ

Δ1. Διαθέτουμε τρία υδατικά διαλύματα **Y1**, **Y2** και **Y3** της ίδιας συγκέντρωσης c . Στην πρώτη στήλη του παρακάτω πίνακα περιγράφονται τα τρία διαλύματα, ενώ στη δεύτερη αναφέρονται οι τιμές του pH των διαλυμάτων αυτών σε τυχαία σειρά:

Διάλυμα	Τιμή pH
(Y1) NH_3 c	α. 13
(Y2) NH_4Cl c	β. 11
(Y3) NaOH c	γ. 5

- α)** **α₁.** Να αντιστοιχίσετε το κάθε διάλυμα της πρώτης στήλης με τη σωστή τιμή pH από τη δεύτερη στήλη. (χωρίς αιτιολόγηση) (μονάδες 3)
α₂. Να υπολογίσετε την τιμή της συγκέντρωσης c . (μονάδες 2)
α₃. Να υπολογίσετε την τιμή της σταθεράς K_b της NH_3 . (μονάδες 2)

Μονάδες 7

- β)** Αναμιγνύονται **900 mL** του διαλύματος **Y1** με **100 mL** του διαλύματος **Y3**, οπότε προκύπτει διάλυμα **Y4**. Να υπολογίσετε το **pH** του διαλύματος **Y4**, καθώς και τον βαθμό ιοντισμού της NH_3 σ' αυτό.

Μονάδες 4

- γ)** Με ποια αναλογία όγκων πρέπει να αναμιχθούν τα διαλύματα **Y2** και **Y3**, για να προκύψει **ρυθμιστικό** διάλυμα με **pH=9**;

Μονάδες 5

Δ2. Φοιτητής ογκομετρεί **20 mL** υδατικού διαλύματος του ασθενούς μονοπρωτικού οξέος HA με πρότυπο διάλυμα KOH συγκέντρωσης **1/9 M**. Για το ισοδύναμο σημείο της ογκομέτρησης καταναλώθηκαν **180 mL** του πρότυπου διαλύματος, ενώ το pH στο ισοδύναμο σημείο μετρήθηκε ίσο με **8,5**.

- α)** Να υπολογίσετε τη συγκέντρωση του διαλύματος του οξέος HA καθώς και τη σταθερά ιοντισμού K_a του HA .

Μονάδες 4

- β)** Να εξηγήσετε, ποιος από τους παρακάτω δείκτες είναι ο καταλληλότερος για την ογκομέτρηση αυτή:

- κόκκινο του μεθυλίου (pH: 4,8 – 6,0)
- μπλε της θυμόλης (pH: 7,8 – 9,6)
- κίτρινο της αλιζαρίνης (pH: 10,1 – 12,0)

Μονάδες 2

- γ)** Ο φοιτητής αντί να χρησιμοποιήσει στην ογκομέτρηση τον πλέον κατάλληλο δείκτη, χρησιμοποιεί το κόκκινο του μεθυλίου. Υπολόγισε έτσι λανθασμένη τιμή για τη ζητούμενη συγκέντρωση. Να εξηγήσετε, αν η τιμή που υπολόγισε είναι μεγαλύτερη ή μικρότερη από τη σωστή.

Μονάδες 3

Όλα τα διαλύματα βρίσκονται σε θερμοκρασία 25°C , για την οποία η $K_w=10^{-14}$. Να γίνουν οι γνωστές προσεγγίσεις που επιτρέπονται από τα δεδομένα του προβλήματος.